

Teisipäev, 25. oktoober 2011

100. kutsub komisjoni ja liikmesriike toetama puuetega inimeste sporti ja loomingut, vältima eristuste tegemist puuete alusel ning innustab nõukogu jätkama jõupingutusi, tuletades meelde Euroopa Nõukogu ministrite komitee 1986. aasta lubadust toetada puuetega inimeste sporti;

101. kutsub komisjoni ja nõukogu üles parandama puuetega inimeste juurdepääsu autoriõigustele, sealhulgas parimate tavade suuremale vahetamisele, et toetada parimaid koostöövorme, ning tagama, et teenusepakkujate suhtes kehtiksid puuetega inimesi käsitlevad asjakohased, ühtsed ja kohustuslikud nõuded, milles eelkõige rõhutatakse nägemiskahjustusega isikute vajadusi;

102. rõhutab, et ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonist lähtudes on ka ebaausate kaubandustavade direktiiv 2005/29/EÜ – eelkõige selle säte eksitava tegevusetuse kohta – puuetega inimeste puhul asjakohane;

103. kutsub komisjoni ja nõukogu üles võtma meetmeid Euroopa Parlamendi tavade ja kogemuste alusel, et muuta info- ja sidetehnoloogia kasutamine kurtidele tõketevabaks kooskõlas parlamendi 1988. ja 1998. aasta otsustega, ning koostama asjaomastele parlamendiliikmetele selle kohta iga-aastane aruanne;

104. kutsub komisjoni üles valmistama ette nägemiskahjustustega inimesi käsitlevat uuringut, milles analüüsitakse tööstuslikke ja koduseks kasutuseks mõeldud digitaalseid kuvamisliideseid ning alternatiivseid, võrdväärseid teabelahendusi pimedatele ning tehakse asjakohaseid õiguslaseid ettepanekuid;

105. palub liikmesriikidel ja komisjonil tunnustada viipekeelt liikmesriikides ametliku keelena; märgib, et liikmesriigid peaksid seetõttu töötama selle nimel, et selline tunnustamine vastavalt Brüsseli 19. novembri 2010. aasta deklaratsioonile toimuks;

106. kutsub komisjoni üles vastavalt ÜRO aastatuhande arengueesmärkidele pöörama tähelepanu puuetega inimeste huvide arvestamisele, kui ta eraldab abi rahvusvahelistele suhetele ning arengule;

*

* *

107. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

Riigihangete ajakohastamine

P7_TA(2011)0454

Euroopa Parlamendi 25. oktoobri 2011. aasta resolutsioon riigihangete ajakohastamise kohta (2011/2048(INI))

(2013/C 131 E/03)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse direktiive 2004/18/EÜ ja 2004/17/EÜ riigihankelepingute sõlmimise korra kohta ⁽¹⁾ ja direktiivi 2007/66/EÜ riigihankelepingute sõlmimise läbivaatamise korra kohta ⁽²⁾,

⁽¹⁾ ELT L 134, 30.4.2004.

⁽²⁾ ELT L 335, 20.12.2007, lk 31.

Teisipäev, 25. oktoober 2011

- võttes arvesse 22. jaanuaril 2011. aastal jõustunud nõukogu otsust 2010/48/EÜ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel ⁽¹⁾, milles määratletakse riigihankedirektiivid konventsiooniga reguleeritavatele küsimustele viitavate ühenduse õigusaktidena,
- võttes arvesse 15. aprillil 1994 sõlmitud WTO riigihankelepingut,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat ja eriti selle artiklit 26 (puuetega inimeste integreerimine ühiskonda),
- võttes arvesse oma 12. mai 2011. aasta resolutsiooni võrdse juurdepääsu kohta avaliku sektori turgudele ELis ja kolmandates riikides ⁽²⁾,,
- võttes arvesse komisjoni rohelist raamatut ELi riigihankepoliitika ajakohastamise kohta (KOM(2011)0015),
- võttes arvesse komisjoni rohelist raamatut e-riigihangete laiema kasutuselevõtu kohta ELis (KOM(2010)0571),
- võttes arvesse oma 6. aprilli 2011. aasta resolutsiooni ühtse turu kohta ettevõtluse ja majanduskasvu edendajana ⁽³⁾,,
- võttes arvesse oma 18. mai 2010. aasta resolutsiooni uute arengute kohta riigihangetes ⁽⁴⁾,,
- võttes arvesse oma 3. veebruari 2009. aasta resolutsiooni „Kommertskasutusele eelnevad hanked: innovatsiooni kiirendamine jätkusuutlike ja kõrgekvaliteediliste avalike teenuste tagamiseks Euroopas” ⁽⁵⁾,,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Arukas reguleerimine Euroopa Liidus“ (KOM(2010)0543),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Ühtse turu akt. Kõrge konkurentsivõimega sotsiaalne turumajandus: 50 ettepanekut ühise tööturu ja ettevõtlusmaastiku ning omavahelise kaubavahetuse parendamiseks” (KOM(2010)0608),
- võttes arvesse professor Mario Monti 9. mai 2010. aasta aruannet „Ühtse turu uus strateegia”,
- võttes arvesse komisjoni talituste töödokumenti SEK(2010)1214,
- võttes arvesse raportit, mis käsitleb hinnangut VKEdes juurdepääsule riigihanketurgudele Euroopa Liidus ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Keskkonnahoidlikud riigihanked” (KOM(2008)0400),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Kõigepealt mõtle väikestele” Euroopa väikeettevõtlusalgatus „Small Business Act” (KOM(2008)0394),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Euroopa 2020 – strateegiline juhtalgatus Innovaatiline liit” (KOM(2010)0546),

⁽¹⁾ ELT L 23, 27.1.2010, lk 35.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0233.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0146.

⁽⁴⁾ ELT C 161 E, 31.5.2011, lk 38.

⁽⁵⁾ ELT C 67 E, 18.3.2010, lk 10.

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/files/smes_access_to_public_procurement_final_report_2010_en.pdf

Teisipäev, 25. oktoober 2011

- võttes arvesse Regioonide Komitee 11. ja 12. mai 2011. aasta arvamust rohelise raamatu „ELi riigihankepoliitika ajakohastamine: Euroopa hanketuru tõhustamine” kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 13. juuli 2011. aasta arvamust rohelise raamatu „ELi riigihankepoliitika ajakohastamine: Euroopa hanketuru tõhustamine” kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 13. juuli 2011. aasta arvamust rohelise raamatu kohta e-riigihangete laiema kasutuselevõtu kohta ELis,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni raportit ning rahvusvahelise kaubanduse komisjoni, eelarvekontrollikomisjoni, tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni ja regionaalarengukomisjoni arvamusi (A7-0326/2011),
- A. arvestades, et hästi toimiv ELi riigihanketurg on üks peamisi majanduskasvu edendajaid ja ühtse turu nurgakivi, ning lisaks esmatähtis selleks, et ergutada konkurentsi ja innovatsiooni ning lahendada kiiresti tekkivaid riikide keskkonna- ja sotsiaalpoliitika probleeme ja ka töökvaliteedi probleeme, mis on seotud muu hulgas piisava töötasu, võrdsuse, sotsiaalse ühtekuuluvuse ja kaasatusega, ning saavutada samas optimaalne väärtus kodanike, ettevõtete ja maksumaksjate jaoks;
- B. arvestades, et Euroopa riigihanke-eeskirjad on aidanud oluliselt suurendada läbipaistvust ja võrdset kohtlemist, võidelda korruptsiooni vastu ja muuta hankeprotsess professionaalseks;
- C. arvestades, et praeguses majandusolukorras on olulisem kui kunagi varem tagada avaliku sektori kulutuste optimaalne tõhusus ja samas piirata võimalikult suures ulatuses kulusid ettevõtetele, ning et paremini toimiv hanketurg aitaks neid kahte eesmärki saavutada;
1. kiidab heaks komisjoni rohelise raamatu ja ulatuslikud konsultatsioonid riigihangete direktiivide läbi-vaatamise lähtepunktina vastavalt Lissaboni lepingu sätetele ning Euroopa Kohtu kohtupraktikale ja kooskõlas läbivaadatud riigiabi eeskirjadega;
 2. juhib tähelepanu sellele, et kuigi ELi hankedirektiivide muutmise 2004. aastal tõi kaasa kasuliku riigihangete ühtse turu edasiarendamise, on mõni aasta pärast direktiivide 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ ülevõtmist siseriiklikku õigusesse vaja hinnata, kas praktikas esile kerkinud puuduste kõrvaldamiseks oleks vaja direktiive parandada ja selgemaks muuta; toonitab, et paljude sidusrühmade arvates on riigihanke-eeskirjad väga keerulised, mis toob kaasa kulukad ja koormavad nõuetele vastavuse haldusmenetlused; taunib sagedasi juhte, kus eeskirju ei võeta liikmesriikide õigusaktidesse sobivalt üle, ja piisavate koolitus-meetmete puudumist; nõuab, et komisjon teeks ettepaneku eeskirjade oluliseks lihtsustamiseks ja koondamiseks, muutes vajaduse korral neid selgemaks; rõhutab veel, et info- ja kommunikatsioonitehnoloogia laialdasem kasutamine peab täitma nüüd olulist osa halduskoormuse ja kulude vähendamisel ja et erinevad Euroopa e-riigihangete ja e-kaubanduse algatused tuleks viia vastavalt kooskõlla hanke-eeskirjade reformiga;
 3. nõuab, et direktiivides sätestataks selgesõnaliselt, et sellega ei takistata ühelgi riigil järgimast ILO konventsiooni nr 94; palub komisjonil innustada kõiki liikmesriike konventsiooni järgima; rõhutab, et jätkusuutliku riigihanke tõhusa toimimise huvides on vaja selgeid ja üheselt mõistetavaid liidu reegleid, milles määratakse täpselt kindlaks liikmesriikide seadusloome ja selle täideviimise raamistik;

Teisipäev, 25. oktoober 2011

Esimene ülesanne: õigusselguse parandamine

4. palub selgitada direktiivide kohaldamisala; märgib, et riigihangete peamine eesmärk on kaupade, tööde ja teenuste ostmine riigiasutuste poolt kodanike vajaduste täitmiseks ning riiklike vahendite tõhusa kasutamise tagamiseks; juhib tähelepanu sellele, et menetluse riigihankena kvalifitseerimiseks peab see tooma hankijale otsest kasu;

5. kutsub üles selgitama kooskõlas Euroopa Kohtu kohtupraktikaga ja vähendamata ELi riigihanke-eeskirjade kohaldamisala direktiivides sisalduvaid mõisteid, näiteks mõistet „avalik-õiguslik isik”;

6. tuletab meelde oma 2010. aasta mai resolutsiooni uute arengute kohta riigihangetes, milles võeti arvesse Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikat ja asuti seisukohale, et avaliku sektori sisene koostöö jääb riigihankeid reguleerivate eeskirjade kohaldamisalast välja, kui on täidetud järgmised tingimused: partnerluse eesmärk on kõigile asjaomastele riigiasutustele ülesandeks tehtud avaliku teenuse osutamine, nimetatud ülesannet täidavad üksnes asjaomased riigiasutused, s.t erakapitali ei kaasata; ning ülesande täidavad peamiselt kaasatud ametiasutused; rõhutab, et ülesannete üleandmine ühelt avaliku sektori organisatsioonilt teisele kuulub liikmesriikidesisese halduskorralduse valdkonda ning nende suhtes ei kohaldata riigihanke-eeskirju; on seisukohal, et selgitused tuleb kodifitseerida riigihangete direktiivides;

7. rõhutab, et kontsessioonid teenustele tuleb Euroopa hanke-eeskirjade kohaldamisalast välja jätta; kordab, et arvesse tuleb võtta nii menetluste keerukust kui ka liikmesriikide õiguskultuuri ja -praktika olulist lahknemist teenuste kontsessioonide osas; on seisukohal, et arutelu mõiste „kontsessioonid teenustele” sisu üle ja vastavaid kontsessioone puudutava õigusliku raamistiku loomine on 2004. aasta riigihangete direktiivi vastuvõtmise ja seda täiendava Euroopa Kohtu kohtupraktika tulemusel edasi arenenud; rõhutab, et teenuste kontsessioonide osas õigusakti ettepaneku esitamine oleks õigustatud vaid võimalike siseturu moonutuste kõrvaldamiseks; rõhutab, et tänaseks ei ole ühtki sellist moonutust tuvastatud ning seega ei ole teenuste kontsessioone käsitleva õigusakti vastuvõtmine vajalik, kui sellega ei nähta ette siseturu toimimise märgatavat tõhustamist;

8. rõhutab, et praegune A- ja B-teenuste kategooriateks liigitamine tuleks säilitada kuni B-teenuste „kergemad” sätted on põhjendatud kategooria iseloomulike joontega peamiselt kohalikul või piirkondlikul osutatavate teenustena; palub komisjonil arendada välja sellised vahendid, mis teeksid kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks lihtsamaks otsustamise selle üle, millisesse liigituskategooriasse konkreetne hankeleping kuulub;

9. märgib sellega seoses, et riigihangete seadusandluse rakendamine isikuga seotud sotsiaalteenuste osutamisel ei ole sageli teenuste kasutajate jaoks parimate võimalike tulemuste saavutamiseks sobiv; nõuab, et ELi õigusaktidega tunnustataks parimaid liikmesriikide tavasid, mis põhinevad sellel, et kõik teenuseosutajad, kes suudavad enne seadusega sätestatud tingimusi täita, sõltumata õiguslikust vormist, võivad teenust osutada, kui seejuures võetakse arvesse võrdse kohtlemise, läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise üldpõhimõtteid;

10. rõhutab, et uute riigihanke-eeskirjade kehtestamist ELi künnistest väiksemate riigihangete turgudele tuleks vältida, kuna see võiks ohustada riiklikul tasandil saavutatud õiguskindlust;

11. palub, et komisjon viiks õiguskaitsevahendite direktiivi võimalikult kiiresti kooskõlla käesoleva läbi vaatamise järgselt ilmuva uue riigihangete raamistikuga ning teeks seda ühtluse tagamiseks paralleelselt peamise õigusakti ettepanekuga;

12. rõhutab komisjoni vastutust teostada järelevalvet ELi direktiivide korrektse ülevõtmise üle liikmesriikides;

Teisipäev, 25. oktoober 2011

Teine ülesanne: riigihangete täieliku potentsiaali arendamine – parim hinna ja kvaliteedi suhe

13. on seisukohal, et riigihangete täieliku potentsiaali arendamiseks ei peaks madalaima hinna kriteerium enam olema otsustava tähtsusega lepingute sõlmimisel ning see tuleks kõikjal asendada majanduslikult soodsaima pakkumise kriteeriumiga, mis tähendab majandusliku, sotsiaalse ja keskkondliku kasu poolest suurima väärtusega pakkumist, võttes arvesse asjaomaste kaupade, teenuste või tööde kogu olelusringi kulusid; rõhutab, et see ei välista rangelt normitud kaupade või teenuste puhul otsustava kriteeriumina odavaimat hinda; palub komisjonil tihedas koostöös liikmesriikidega töötada välja laiapõhjalise ja vabatahtliku olelusringi kulude arvutamise meetodika; rõhutab, et „suurima majandusliku kasu” kriteeriumi toetamine aitab kaasa innovatsioonile ning püüdlustele saavutada parim kvaliteet ja väärtus, see tähendab vastata Euroopa 2020. aasta strateegia nõuetele; rõhutab, et see on eriti asjakohane selliste kaupade riigihangete korral, millel on mõju tarbijate tervisele, näiteks toiduainete sektoris, milles kvaliteedil ja tootmismetoditel on oluline roll; toonitab, et riigihanke-eeskirjad peaksid olema piisavalt paindlikud, et passiivsetel tarbijatel, näiteks haiglates, eakate hooldekodudes, koolides ja lasteaiades, oleks võrdne juurdepääs tervislikule ja kulutustele vastava väärtusega toidule ning mitte ainult odavaimale kättesaadavale võimalusele;

14. tunnistab, et kui kasutada riigihanget tõhusalt, võib see stimuleerida kvaliteetsete töökohtade, palkade, tingimuste ja võrdsuse edendamist, oskuste arendamist ja koolitust, keskkonnaalase poliitika edendamist ning teadustegevust ja innovatsiooni; palub, et komisjon ärgitaks valitsusi ja hankijaid suurendama jätku-suutlikke riigihankeid, toetades ja edendades Euroopas kvaliteetset tööhõivet ning pakkudes kvaliteetseid teenuseid ja kaupu; kutsub komisjoni üles uurima, kuidas on riigihanked aidanud kaasa ELi üldisemate eesmärkide saavutamisele, ning visandama ülesanded, mida tuleks teha nende eesmärkide saavutamise parandamiseks tulevikus;

15. tuletab meelde, et kaubanduslikule kasutusele eelnevad hanked on alakasutatud vahend, mis võiks stimuleerida riigihangete uuendusi ning aidata oluliselt kaasa juhtivate turgude määratlemisele ja loomisele ning riigihangetele juurdepääsu parandamisele VKEde jaoks; on lisaks arvamusel, et kavandatav kaubanduslikule kasutusele eelnevates hangetes riski ja kasulikkuse jagamise mudel nõuab nii õiguslikku täpsustamist kui ka lihtsustamist, et riigihanke praktikud saaksid seda vahendit korrapäraselt ja tõhusalt kasutada; sellest tulenevalt palub, et komisjon teeks üldise läbivaatamistegevuse osana ettepaneku asjakohaste hanke- ning riigiabi-eeskirjade kohandamiseks, et kiirendada kaubanduslikule kasutusele eelnevate riigihangete kasutuselevõttu;

16. märgib riigihangete standardite tähtsust seoses sellega, et need võivad aidata riigihangete korraldajaid nende poliitiliste eesmärkide tõhusal ja läbipaistval täitmisel; nõuab sellega seoses regulaarselt ajakohastatava standardite andmebaasi koostamist, mis hõlmaks eriti keskkonnaalaseid ja sotsiaalseid kriteeriume ning millele ametiasutustel oleks juurdepääs, tagamaks, et riigihangete korraldajatel on pakkumismenetluste koostamisel kättesaadavad asjakohased suunised ja selged nõuded, mis võimaldavad neil lihtsalt kohaldatavate standardite järgimist kontrollida;

17. nõuab, et riigihangete korraldamisel tuginetaks rohkem mittediskrimineerivatele ja avatud standarditele, toetades nii lihtsustamise ja innovatsiooni eesmarke, eriti kättesaadavuse, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ning keskkonna valdkonnas;

18. rõhutab, et asjaolu, kas toode või teenus on toodetud säästvalt või mitte, on õigesti valitud toodet iseloomustavaks tunnuseks, mida saab kasutada nende võrdlemiseks toodete või teenustega, mida ei ole säästvalt toodetud, et võimaldada hankijatel juhtida enda sõlmitavate lepingute keskkonna- ja sotsiaalset mõju läbipaistval moel, kuid nõrgestamata samas vajalikku sidet lepingu sisuga; juhib tähelepanu vajadusele selgitada tootmisprotsessi puudutavate nõuete lisamise ulatust igat liiki lepingute tehnilistesse kirjeldustesse, kui see on asjakohane ja proportsionaalne; osutab Wienstromi kohtuasjale, millest on saanud klassikaline näide selle kohta, kuidas ja miks on tootmise iseloomulikud tunnused võimalik liigitada tehnilisteks kirjeldusteks;

Teisipäev, 25. oktoober 2011

19. rõhutab vajadust tugevdada riigihangete jätkusuutlikkuse mõõdet, võimaldades selle integreerimist igasse hankeetappi (s.o suutlikkuse katse, tehnilised kirjeldused, lepingu täitmise klauslid);

20. juhib tähelepanu sellele, et arvestades kasvanud teadlikkust kaupade, tööde ja teenuste mõjust keskkonnale ja kliimale, peaksid riigihankeid korraldavad asutused võtma oma „majanduslikult soodsaima pakumise” hindamisel ja olelusringi kulude arvutamisel arvesse keskkonnakulusid;

21. märgib, et seoses puuetega inimeste ligipääsu parandamisega on vajadus direktiivide teksti edasise täpsustamise järele;

22. on seisukohal, et praeguseid allhankeid puudutavaid sätteid tuleb tugevdada, mitmetasandilise allhanke kasutamine võib kaasa tuua probleeme kollektiivlepingutest, töötingimustest ja töötervishoiu ja -ohutuse normidest kinnipidamise osas; toetab seetõttu avaliku sektori asutuste hankelepingu sõlmimise eelset teavitamist kõigist allhanget puudutavatest üksikasjadest; palub komisjonil hinnata direktiivide tulevikus läbivaatamist silmas pidades, kas on vaja täiendavaid eeskirju allhankelepingute sõlmimise kohta, näiteks vastutusahela kasutuselevõtu kohta eelkõige selleks, et vältida olukorda, kus VKEdest allhankijate suhtes kohaldatakse halvemaid tingimusi kui põhitöövõtja suhtes, kellega on sõlmitud riigihankeleping;

23. tunnustab ELi rolli avaliku ja erasektori eduka partnerluse arendamise toetamisel, edendades sotsiaal- ja tööhõivepoliitika valdkonnas ausat konkurentsi ja parimate tavade vahetamist liikmesriikide vahel; märgib siiski olulisi erinevusi regulatiivsete ja menetluslike nõuete vahel eri liikmesriikides; kutsub seetõttu komisjoni üles paremini määratlema avaliku ja erasektori partnerluse mõistet, eelkõige seoses ühiste riskide ja pooltevaheliste majanduslike kohustuste võtmisega;

24. palub komisjonil uuesti hinnata ja vajaduse korral tõsta piirmäärade asjakohast taset tarne- ja teenuslepingute valdkonnas, et hõlbustada muu hulgas mittetulunduslike ja sotsiaalmajanduslike ettevõtete ning VKEde juurdepääsu riigihangetele; palub võtta väga hoolikalt arvesse WTO riigihankelepingu juriidilisel kohustuslikke sätteid; lisaks tuleb arvestada ka sellega, et piirmäärade täiendav tõstmine Euroopas võib kergesti tuua ELi kaubanduspoliitikasse täiendavaid raskusi, arvestades, et läbirääkimised riigihangetele juurdepääsu teemal on niigi keerulised;

25. rõhutab, et ELi hanke-eeskirjade laiendamine „mida osta” valdkonda tähendaks praeguse korra olulist muutmist ja seda tuleks hoolikalt hinnata; kahtleb, kas see aitab kaasa lihtsustamisele ja ühtlustamisele, ning avaldab kartust, et pigem toob see kaasa paljude eranditega keerulisemad eeskirjad, mida oleks praktikas raske hallata, kuna riigihankedirektiivid on menetlusjuhisid („kuidas” osta), mida ei tuleks täiendada sätetega selle kohta, „mida osta”;

Kolmas ülesanne: eeskirjade lihtsustamine ja paindlikumate menetluste võimaldamine

26. juhib tähelepanu sellele, et direktiive peetakse sageli liiga üksikasjalikuks ning need on muutunud järjest tehnilisemaks ja keerulisemaks, samal ajal on nii hankijate kui tarnijate jaoks märkimisväärselt suurenenud kõnealuste eeskirjade mittejärgimise õiguslik risk; märgib, et probleemide kartus viib riskitundliku lähenemiseni, mis pidurdab innovatsiooni ja säästvat arengut, mille tagajärjel valivad hankijad parima kvaliteedi asemel liiga sageli odavaima hinna; palub täiendavat ruumi läbirääkimisteks ja suhtluseks koos meetmetega läbipaistvuse tagamiseks ning kuritarvituste ja diskrimineerimise vältimiseks ning nõuab tungivalt, et turu-uuringuid oleksid võimaliku esimese sammuna selgesõnaliselt lubatud;

Teisipäev, 25. oktoober 2011

27. märgib, et riigihankepoliitika peaks eelkõige tagama rahaliste vahendite tõhusa kasutamise liikmesriikides, aitama saavutada riigihangetes optimaalseid tulemusi tänu selgete, läbipaistvate ja paindlike menetluste rakendamisele ning võimaldama Euroopa ettevõtjatel konkureerida kogu liidus võrdsetel alustel;

28. pooldab Euroopa riigihankeõiguse reformimisel selgeid, lihtsaid ja paindlikke eeskirju, mis on vähem üksikasjalikud ja muudavad hankemenetluse samal ajal lihtsamaks, vähem mahukaks, soodsamaks ning sõbralikumaks VKEda ja investeringute suhtes; leiab seega, et need peaksid põhinema rohkem läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise üldistel põhimõtetel; on seisukohal, et riigihanke-eeskirjade lihtsustamine võimaldaks vähendada vigade esinemise riski ning pöörata suuremat tähelepanu väikeste hankijate vajadustele;

29. pooldab hindamise läbiviimist küsimuses, kas lisaks seni kehtivates direktiivides ette nähtule võiks lubada kogu ELi hõlmava avaldamisega läbirääkimismenetluse laialdasemat kasutamist, nii et hankijad ja ettevõtjad saaksid paremini suhelda ning pakkumist ja nõudmist saaks tõhusalt koordineerida; on seetõttu seisukohal, et kui nähakse ette läbirääkimismenetluse laiendusi, tuleks kasutusele võtta ka täiendavad tagatised väärkasutuse vastu, näiteks hankija kohustus kehtestada algusest peale kõigile pakkujatele mingidki miinimumtingimused seoses menetluse täitmisega, nagu tehakse ka mõistlike erahangete puhul, ning kehtestama nõuded kirjalikele dokumentidele;

30. palub, et komisjon vaataks läbi senised lähenemisviisid tarnijate kvalifitseerimisele (eriti raamlepingud, dünaamilised ostusüsteemid ja kvalifikatsioonisüsteemide kasutamine kommunaalteenuste hankijate poolt), et võimalikud uued lähenemisviisid kvalifitseerimisele vähendaksid kulusid ja ajakulu, oleksid atraktiivsed nii hankijatele kui ka ettevõtjatele ja annaksid parimaid tulemusi;

31. kordab oma nõuet lubada süstemaatiliselt alternatiivseid pakkumisi (või variante), kuna need on innovaatiliste lahenduste edendamisel ja levitamisel üliolulised; rõhutab, et tehnilised kirjeldused, milles viidatakse kasutusomadustele ja funktsionaalsetele nõuetele, ning variantide selgesõnaline lubamine annab pakkujatele võimaluse uuenduslike lahenduste esitamiseks, eriti innovatsioonile avatud sektorites nagu info- ja kommunikatsioonitehnoloogia; palub ka, et analüüsitaks kõiki seadusandlikke ning mitteseadusandlikke võimalusi riigihangete rolli suurendamiseks innovatsiooni edendamisel Euroopas;

32. palub komisjonil täpsustada riigihangete õigusraamistikku, eelkõige selles osas, mis puudutab lepingu täitmise etappi (nt kehtiva lepingu „oluline muutmine”, muudatused seoses töövõtjatega ja lepingu lõpetamine);

33. avaldab kahetsust, et pakkujatel on oma pakkumistes puuduste parandamiseks ainult piiratud võimalused; palub komisjonil seetõttu selgitada, milliseid puudusi võivad pakkujad parandada ja millised täiendavad kohandamised on lubatud ning kuidas tagada läbipaistvus ja võrdne kohtlemine;

34. juhib tähelepanu sellele, et hankijatel peaks olema võimalik ametliku hindamisaruande põhjal kasu saada eelnevast kogemusest pakkujaga; soovib kehtestada väljaarvamistele ajapiirangu, mis peaks tagama läbipaistvuse ja objektiivsuse; juhib tähelepanu vajadusele teha direktiivides 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ seadusandlik täpsustus, mis sätestab, et pakkuja, kes on mõistetud varasemas hankemenetluses süüdi üleastumises, võib saavutada taas usaldusväarsuse pärast seda, kui ta on sisuliselt tõestanud, et on läbinud tõhusa rehabiliteerimisprotsessi; on seisukohal, et selline täpsustus soodustaks korruptsioonivastaseid mehhanisme, toetades korruptiivsete tavade kõrvaldamise kiirendamise algatusi, ning kõrvaldaks tõsiseid puudusi õiguskindluses;

Teisipäev, 25. oktoober 2011

35. peab kahetsusväärseks, et rohelises raamatus ei ole märgitud vajakajäämisi, riigihankealaste kogemuste ja teadmiste puudumist ning riigihankestrateegiade ebapiisavust; rõhutab nii hankijate kui turuosaliste professionaalsuse edendamise ja objektiivsuse tagamise tähtsust, eelkõige neile suunatud koolitusprogrammide toetamise kaudu; soovib rajada olemasolevates riiklikes raamistikes tippkeskuste võrgustiku ja edendada teabe ja heade tavade vahetust liikmesriikide vahel; innustab ühtlasi nii siseriikliku kui ka ELi tasandi katusorganisatsioone võtma endale ühiselt ülesandeks teha asjakohane teave kättesaadavaks ning hõlbustada oma liikmete vahelist teabevahetust kogu Euroopas; rõhutab ülevaatlike ja lihtsalt mõistetavate käsiraamatute tähtsust nii hankijatele kui ka pakkujatele; avaldab kahetsust, et sellise dokumendid nagu 2005. aastal avaldatud „Rohelised ostud! Keskkonnateadlike riigihangete käsiraamat” ja 2010. aastal avaldatud „Sotsiaalne ostmine – suunis sotsiaalsete kaalutluste arvesse võtmiseks hankemenetluste puhul” ei ole selles osas eriti kasulikud;

36. märgib, et ainult 1,4 protsendi lepingute puhul kasutatakse alltöövõtjatena teise liikmesriigi ettevõtjat; rõhutab, et hankijate ja pakkujate professionaalsuse tõstmine ja parem koolitus aitaks tugevdada konkurentsi kogu ELis ja paremini ära kasutada riigihangete siseturu eeliseid;

Neljas ülesanne: VKEde juurdepääsu parandamine

37. rõhutab, et tööhõive, innovatsiooni ja majanduskasvu säilitamise seisukohalt on ülioluline, et VKEdel, kes on Euroopa majanduse käivitav jõud, oleks lihtne juurdepääs riigihangetele; rõhutab, et menetluste ja haldusformaalsuste lihtsustamine, VKEde-sõbralike strateegiade koostamine ja heade tavade koodeksi rakendamine soodustab VKEde juurdepääsu riigihangetele ja võimaldab neil osaleda võrdsemal ja õiglasemal alusel; leiab, et kui võimaldada kõigile majandustegevuses osalejatele lihtsustatud, võrdne ja õiglane juurdepääs riigihangetele, oleks selle tulemuseks maksimaksja raha parem kasutamine; juhib tähelepanu sellele, et VKEdel ei ole üldiselt olulist spetsialiseeritud haldussuutlikkust ning seetõttu on oluline minimeerida neile kehtestatud halduskoormust;

38. juhib tähelepanu sellele, et rahalise seisukorraga seotud valikukriteeriumid, näiteks ettevõtte käibehnõuded, peaksid olema kooskõlas konkreetse hanke iseloomuga; hoiatab komisjoni ja liikmesriike paindlike ja kasutajasõbralike vahendite vastuvõtmisel uute tõkete loomise eest VKEdele ning soovib võtta eelkõige nende huve arvesse; palub komisjonil kaasajastada selleks, et parandada juurdepääsu hankekonkurssidele ja suurendada nende läbipaistvust, eelkõige väiksemate hankijate ja pakkujate huve silmas pidades riigihangete interneti-andmebaasi TED, et muuta see ligipääsetavamaks, parandades selle ligitõmbavust ja kasutajasõbralikkust, pöörates erilist tähelepanu otsingukriteeriumidele ning iga pakkumiskutse kokkuvõtte tõlke kvaliteedile ja täpsusele; soovib, et TED võiks pakkuda kasutajatele meeldetuletusteenust, et teavitada neid uue pakkumiskonkursi avaldamisest;

39. palub komisjonil suurendada teadlikkust sellest, kui oluline on lepingute osadeks jagamine ja kaaluda „täida või selgita” põhimõtte rakendamist, mille kohaselt tuleb sellistes küsimustes nagu osadeks jagamine eeskirju täita või nende täitmata jätmist selgitada;

40. juhib tähelepanu sellele, et hankijad peaksid rohkem ära kasutama võimalusi jagada riigihanked osadeks, mis annaks VKEdele parema võimaluse riigihangetes kvaliteetsetel ja kvantitatiivsetel alustel osaleda ning parandaks konkurentsi taset; julgustab VKEsid kasutama ühise hankemenetluse ja hangete ühendamise võimalust, mis võimaldaks saavutada neil mastaabisäästu näiteks logistika ja transpordi valdkonnas; julgustab riigiasutusi selliste nüüdisaegsete ja vabatahtlike lepinguvormide kaalumisel paindlikkusele; kutsub komisjoni üles analüüsima kõiki võimalusi, kuidas julgustada VKEsid ajutiselt või alaliselt ühinema, et nad suudaksid esitada pakkumisi partiideks jaotamata hangete puhul, mitte ainult allhankijatena; palub komisjonil uurida seoses sellega eriti praegust tava kasutada VKEsid allhankijatena sageli põhitöövõtjaga kokku lepitud tingimustest halvematel tingimustel, selliste hangete puhul, mida ei ole jagatud osadesse ja mis on VKEdele hankemenetluses osalemiseks liiga suured;

Teisipäev, 25. oktoober 2011

41. teeb ettepaneku lubada enda kinnitusi, kus see on asjakohane, ja nõuda originaaldokumente ainult esialgsesse nimekirja kantud kandidaatidelt või edukalt pakkujalt, vältides samas ebaõigetest deklaratsioonidest tingitud võimalikke viivitusi ja turumoonutusi; palub komisjonil edendada nn elektroonilise riigihangete passi võimalust, mille on heaks kiitnud kõik liikmesriigid ja millega nähakse ette, et ettevõtja täidab riigihankeid käsitlevates ELi õigusaktides sätestatud tingimusi; toonitab, et Euroopa eelkvalifitseerimissüsteem võiks olla kasulik vahend, kui seda hoitaks lihtsa, odava ja VKEdele kergesti ligipääsetavana;

Vües ülesanne: nõuetekohaste menetluste tagamine ja ebaõiglaste eeliste vältimine

42. palub komisjonil riigihangetes esineva korruptsiooniga võitlemiseks edendada tõhusamaid aruandlustavasid, sealhulgas liikmesriikide vahelist teabevahetust ebamõistlike pakkujate välistamise osas; kutsub komisjoni üles Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee resolutsioonis 1729(2010) ⁽¹⁾ antud soovitude kohaselt välja töötama teabeandjate kaitsmise konkreetseid eeskirju ning edendama haridustegevust nii institutsioonilisel tasandil kui üldsuse seas;

43. märgib, et teatavad liikmesriigid juba rakendavad tõhusaid riigihankemenetlusi, mis tagavad läbipaistvuse ja maksumaksja raha nõuetekohase kasutamise; palub komisjonil uurida liikmesriikide häid tavasid asjaomases valdkonnas ning teha kindlaks riigihanke kõige tõhusamad põhimõtted ELis;

44. juhib tähelepanu sellele, et korruptsiooni- ja onupojapoliitikavastane võitlus on üks direktiivide eesmärgi; toonitab, et liikmesriikide probleemid selles valdkonnas on erinevad ning et üksikasjalikumal Euroopa lähenemisviisil on oht õõnestada eeskirjade ühtlustamiseks ja lihtsustamiseks tehtavaid pingutusi ning tekitada selle asemel bürokraatiat juurde; juhib tähelepanu sellele, et korruptsioonivastases võitluses on kesksel kohal läbipaistvuse ja konkurentsi põhimõtted; palub koostada ühtse lähenemisviisi rehabilitatsioonimeetetele, et vältida turu moonutamist ja tagada nii ettevõtjate kui ka hankijate jaoks õiguskindlus;

45. on seisukohal, et kuna riigihanked on seotud avalike vahenditega, peaksid need olema läbipaistvad ja avatud avalikule kontrollile; palub komisjonilt täpsustust seoses kohaliku tasandi ja teistele riigiasutustele õiguskindluse tagamise ja võimaluse loomisega teavitada kodanikke oma lepingulistest kohustustest;

46. kutsub komisjoni üles hindama eriti madalate pakkumistega seotud probleeme ning tegema ettepanekuid sobivate lahenduste kohta; soovib hankijatel anda ebatavaliselt madalate pakkumiste korral teistele pakkujatele varakult piisavalt teavet, et võimaldada neil hinnata, kas oleks põhjust algatada kontrollimenetlus; nõuab suuremat ühtsust ELi ühise väliskaubanduspoliitika ja ebatavaliselt madalaid pakkumisi aktsepteerivate liikmesriikide tavade vahel;

Kuues ülesanne: e-hankemenetluse laialdasem kasutamine

47. tunneb heameelt komisjoni e-hangete laiema kasutuselevõtu teemalise rohelise raamatu üle; juhib tähelepanu sellele, et e-hangete tegevuskava ei ole suutnud oma eesmärki saavutada ning et kõigil valitsustasanditel, k.a ELi tasandil, on vaja rohkem poliitilist juhtimist, et säilitada ja kiirendada üleminekut e-hangetele; soovib tagada, et vähemalt 50 % riigihanketehingutest nii ELi institutsioonides kui liikmesriikides toimuks elektrooniliselt, mis on kooskõlas liikmesriikide valitsuste 2005. aastal Manchesteris peetud e-valitsemist käsitleval ministrite konverentsil seatud eesmärgiga;

⁽¹⁾ Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee resolutsioon nr 1729(2010) teabeandjate kaitse kohta, vastu võetud 29. aprillil 2010.

Teisipäev, 25. oktoober 2011

48. toonitab, et komisjon täidab standardiseerimise ja infrastruktuuri küsimuste edendamisel ainulaadset rolli – näiteks e-allkirjade ja ajatemplite jaoks on turvalisuskaalutlustel vaja ühiselt kokku lepitud vormingut; palub komisjonil töötada välja asjaomased ühised standardid; rõhutab, et pakkuja tuvastamisel rakendatavad koormavad tehnilised nõuded võivad mõjuda ettevõtjatele takistustena; rõhutab seoses sellega vajadust töötada välja standardiseeritud e-allkirja süsteem; palub liikmesriikidel teha kättesaadavaks selliste tõendite valideerimise teenus, mille on väljastanud sertifitseerimisteenuse osutajad nende järelevalve all;

49. toonitab, et erinevate süsteemide koostoimivuse tagamiseks ja pakkujaga seotuse vältimiseks tuleb järgida avatud standardeid ja tehnoloogilist neutraalsust; palub komisjonil tagada liikmesriikides juba olemas olevate erinevate e-hanke platvormide tõeline koostoimivus, kasutades rohkem selliste ELi algatuste tulemusi nagu PEPPOL ja e-CERTIS;

50. juhib tähelepanu sellele, et õigusaktide ettepanekud e-hangete laiemaks kasutuselevõtuks ja lihtsustamiseks tuleks integreerida peamiste riigihankedirektiivide läbivaatamisse ning viia kooskõlla reguleerimisala ning üldiste riigihanke-eeskirjadega, näiteks künnistega seotud kohustustega;

51. toonitab, et e-hanked võivad soodustada kogu hankeprotsessi lihtsustamist ja suurendada tõhusust, mis tooks kaasa raha- ja ajakulu olulise vähenemise nii ettevõtjate kui ka riigiasutuste jaoks ning suurema läbipaistvuse ja ligipääsetavuse; juhib tähelepanu sellele, et eelkõige elektroonilised riigihanked avavad uusi väljavaateid halduse ajakohastamiseks riigihangete valdkonnas; rõhutab veel kord, et e-hanked peaksid olema vähem kulukad, sihipärasemad ja läbipaistvamad kui traditsioonilised hankemenetlused; on siiski veendunud, et parandamisruumi on ja lisatööd tuleks teha seoses juurdepääsuga usaldusväärsele, võrreldavale ja objektiivsele teabele ja statistikale; palub komisjonil ja liikmesriikidel ergutada e-hanke piiriülest kasutamist;

52. juhib tähelepanu sellele, et seadusandlus ei ole ainus tee muutuste edendamiseks; palub seetõttu komisjonil uurida uusi võimalusi rahvusvaheliseks kogemuste ja parimate tavade vahetamiseks ning teadmiste edastamiseks kohaliku ja piirkondliku tasandi osapoolte seas; toonitab tungivat vajadust parandada e-hangetega tegelevate töötajate suutlikkust ja arusaamist ning toetada riiklike ja/või ELi algatuste kaudu VKEsid teadmiste ja suutlikkuse arendamisel, et tagada VKEdele ja suurettevõtetele võrdsed võimalused; väljendab heameelt vahendi Euroopa ühendamise rahastamisvahendi üle, mis aitab edendada piiriüleseid riigihankeid ja võimaldab seega digitaalsel ühtsel turul areneda;

53. tunneb heameelt Euroopa Komisjoni 2011.–2015. aasta e-valitsuse tegevuskavas välja kuulutatud kavatsuse üle arendada platvorm epractice.eu tõhusaks liikmesriikide ja e-valitsuse praktikute vahelise kogemuste ja teabe jagamise vahendiks ning nõuab tungivalt, et selle tegevusala laiendataks kohaliku ja piirkondliku tasandi praktikutele;

*

* *

54. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.
